

כמו בשנה שעברה, נשתדל ללמוד בכל יום הלכה יומית וכן להקפיד על שאר הדברים שיהודים צריכים לקיימם: תפילה, ברכות, מעשים טובים, למרות שההתמדה קשה, אני בטוח שתצליחו בכך. לצערי לא כתבתם שאלות שיכולתי לפרסמן. כרגיל, אנו נביא הלכות שכבר למדנו וזה יהיה חזרה כי הלומד ואינו חוזר כזורע ואינו קוצר.

נא סמנו בכל יום לפי הטבלה, אנו סומכים עליכם שלא תסמנו סתם. גם השנה תתקיים הגרלה על אופניים, בין הממלאים את הטבלה כולה (מי שפספס קצת יכול להשלים, אבל מי שילמד רק בסוף את כל ההלכות, לא ישתתף בהגרלה). בע"ה ובלי נדר כל מי שיסיים את הטבלה יקבל משהו כתמורה. בהצלחה וחופשה נעימה

הרב מוטי

תאריך	הלכה יומית	תפילה	ברכת המזון ושאר הברכות	הלכתי עם ציטת	עזרו להורי מעש/טוב
יום ה' יב' תמוז	הבאת שלום ולשמח אנשים אנו אומרים בכל בוקר אלו דברים שאדם אוכל פירותיהם בעולם הזה והקדן קיימת לו לעולם הבא... הבאת שלום בין אדם לחבירו (כלומר יש על זה שכר גם בעולם הזה וגם בעולם הבא). מידה זו לומדים אנו מאהרון הכהן שהיה משכין שלום בין אנשים שהיו במריבה, גם הלל הנשיא אומר הוי מתלמידיו של אהרון- אוהב שלום ורודף שלום, ואפילו אם צריך לשקר לפעמים על מנת להביא לשלום או על מנת שלא תגרם מריבה בין שני אנשים- מותר, וביותר צריך להזהר שלא לגרום למריבה (כגון כשמדבר לשון הרע על חבירו).				
יום ו' יג' תמוז	רק כאשר עם ישראל יהיה מאוחד הוא ינצח, ולכן עלינו להתחיל קודם כל בעצמנו במשפחה ובבית הספר, לכבד את כולם גם אם הם לא חושבים ומתנהגים כמונו, להבין שכל אחד הוא שונה מחבירו ותפקידנו הוא לאחד את כולם לעם אחד שיש בו הרבה גוונים (=צבעים, כלומר סוגים שונים של אנשים), אין זה אומר שעלינו להסכים למעשים שאסור לעשות, אבל עלינו להזהר שלא לריב אלא להביא לשלום בין אדם לחבירו ובעם כולו.				

שבת קודש בלק		מסופר בגמרא שאלהו הנביא אמר על שני אחים שהם בני עולם הבא משום שהם היו משמחים ומצחיקים אנשים עצובים, וגם כשהיו רואים אנשים רבים בינהם, היו מספרים להם בדיחות עד שהיו משלימים. זה נקרא לשמח אנשים, אבל צריך מאוד להזהר שזו לא תהיה ליצנות אסורה כגון שצוחק או מחקה חבר וכל הכיתה צוחקת על חשבון החבר, או שימוש בבדיחות גסות.			
יום א' טו' תמוז	כשרואים משהו עצוב יש להשתדל לנחמו ולעודדו, לשוחח עימו ולראות במה ניתן לעזור. לרוב, עצם זה שאנו מקשיבים לחבר זה כבר עוזר הרבה, זה נכון גם לגבי אנשים מסכנים (עניים, חולים וכו') וגם לגבי חבר לכיתה שנמצא במצב רוח לא טוב. אם חבר מספר בדיחה וכולם מכירים, רצוי לעשות עצמכם ולצחוק כאילו אינכם מכירים את הבדיחה, וגם זה גמילות חסדים.				
יום ב' טז' תמוז	אין מרצין לאדם בשעת כעסו- כלומר, כאשר חבר כועס על משהו, גם אם שלא בצדק, אין לנסות ולפייס אותו כעת כי הוא רק יכעס יותר, אלא צריך לחכות שהוא ירגע ואז לבוא ולדבר עימו ולהרגיעו (ובינתיים לשתוק, ועדיף שלא להיות לידו).				

בית ספר "מורשה" – ברכיה הלכה יומית

בס"ד תשס"ד

תאריך	הלכה יומית	תפילה	ברכת המזון ושאר הברכות	הלכתי עם ציצי	עזרה להורים/מעשה טוב
יום ג' יז' תמוז	צום שבעה עשר בתמוז - כבר כתבנו שחמישה דברים קשים אירעו לעם ישראל ביום זה, ושביום זה התחיל החורבן (הובקעו חומות ירושלים), לכן צמים ביום זה ולכן תקופה זו "שלושת השבועות" שבין יז' בתמוז לתשעה באב היא תקופה עצובה שאנו מתאבלים בה, ימים אלו נקראים גם: "ימי בין המצרים".				
יום ד' יח' תמוז	האשכנזים נוהגים שלא להסתפר ולא להתחתן בימים אלו, הספרדים מתחילים את האכילות בשבוע שחל בו תשעה באב, וחלק מהדברים הם מתחילים מרח' אב. לכל הדעות, תקופה זו היא תקופה מסוכנת שמלאך המוות שולט בה וצריך להזהר שלא לעשות דברים שיש חשש סכנה. (כל השנה צריך להזהר מזה, ובעיקר בתקופה זו).				
יום ה' יט' תמוז	כיבוד הורים אחת המצוות החשובות בתורה ושאנו יכולים לקיימה כל יום הרבה פעמים זו מצוות כיבוד אב ואם, כתוב בתורה כבד את אביך ואת אמך למען יאריך ימך, ואין הכוונה לאריכות ימים בעולם הזה אלא שיאריכו ימינו לעולם הבא בזכות מצווה חשובה זו. מצוות כיבוד הורים דומה לכבוד שאנו מכבדים את ה', ואמרו לנו חז"ל ששלושה שותפים יש לאדם כלומר אנו נמצאים בעולם בזכות שלושה שהם אבא, אמא, הקב"ה ואומר הקב"ה שמי שמכבד את הוריו כאילו שה' גר איתם יחד והוא מכבד גם את ה'.				

יום ו' כ' תמוז	אנו צריכים לקיים מצוות כי כך ציוה לנו ה' גם אם לא תמיד אנו מבינים אותן, אולם במצווה זו אנו גם יכולים להבין את הסיבה שה' ציונו עליה. הסבר אחד- כי בכך אנו מכירים טובה להורים שהביאו אותנו לעולם ודואגים לנו כל הזמן. וישנו הסבר נוסף- כי על כיבוד הורים אנו מכירים בחשיבות המסורת והתורה שעוברים מדור לדור דרך ההורים.			
שבת קודש פנחס	ישנם שני פסוקים בתורה שמדברים על כיבוד הורים: אחד- מה שכבר הזכרנו- "כבד את אביך ואת אמך" השני- "איש אימו ואביו תיראו" מפסוקים אלו אנו לומדים: א. שיש שני דברים כבוד ומורא (ונפרטם בהמשך) ב. שהאבא והאמא שוים (כי פעם האבא כתוב ראשון ופעם האמא).			
יום א' כב' תמוז	מהו מורא? ישנם כמה דברים ונתחיל למנותם: 1. אסור לשבת במקום המיוחד של אבא או אמא אפילו אם הם לא נמצאים בבית, ודין זה הוא דוקא כשזה מקום קבוע ומיוחד של אחד ההורים. 2. אין לסתור את דברי אבא (מעכשיו אכתוב אבא אבל כוונתי בכל הדינים גם לאמא), ולומר לו אבא אתה טועה גם אם ברור שהוא אכן טועה. 3. אסור לקרוא להורים בשם הפרטי ולפי הספרדים אסור אפילו לקרוא לאחרים שיש להם אותו שם כמו ההורים ליד ההורים ואם זהו שם נדיר ומיוחד אסור גם לאשכנזים.			
יום ב' כג' תמוז	מסופר על דמא בן נתינא שהיה מקפיד מאוד בכיבוד הורים (למרות שהיה גוי) והיתה לו אמא משוגעת שהיתה מבזה ומביישת אותו בפני כל האנשים ובכל זאת הוא נזהר מאוד בכבודה ולא צעק עליה ולא בייש אותה.. שאלו התלמידים את רבי אליעזר. עד היכן כבוד אר ואח? ענה להם. אפילו אם אמא לוקחת לך ארוק. מלא רסס ומשליכה אותו לים א			

בית ספר "מורשה" – ברכיה הלכה יומית

בס"ד תשס"ד

תאריך	הלכה יומית	תפילה	ברכת המזון ושאר הברכות	הלכתי עם ציצי	עזרה להורים מעשה טוב
יום ג' כד' תמוז	הזכרנו שיש בכיבוד הורים גם כיבוד וגם מורא, וכעת נזכיר דינים שקשורים לכיבוד. חייב כל אחד לכבד את הוריו במחשבה ובמעשה. במחשבה - שיהיו חשובים בעיניו ובליבו ויחשוב תמיד שהוריו הם הכי מכובדים וחשובים, גם אם בעיני אחרים הם בני אדם רגילים.				
יום ד' כה' תמוז	הכיבוד במעשה זה לדאוג להורים ולעשות למענם כל מה שהם צריכים, וביוחד צריך להקפיד שלא לומר להורים אין לי כח או אין לי חשק לעשות את זה, אלא צריך לעשות מה שאבא ואמא אומרים ולשמוח שזוכים במצווה חשובה..				
יום ה' כו' תמוז	כאשר מקיימים מצוות כיבוד הורים חשוב לא רק המעשה אלא בעיקר סבר הפנים כלומר האם אני עושה זאת בשמחה ובסבר פנים יפות או שאני מקיים המצווה בכפייה ובפנים חמוצות. מסופר על אדם שהיה נותן לאביו מאכלים משובחים ביותר, אבל פעם כששאל אותו אביו מנין לו מאכל כזה משובח? ענה לו הבן: "זקן, אכול ושתוק". וזה דבר חמור מאוד, שאמנם הוא				

				כיבד את אביו בדבר יקר, אבל הצורה שהוא נתן לו היתה נוראה.
יום ו' כז' תמוז				צריך לעמוד בפני ההורים כאשר אחד מהם נכנס הביתה, כי זה צורה של כבוד. כשקוראים לאבא לעלות לתורה, הבן צריך לעמוד ולהמתין עד שיסיים אביו לברך את הברכות הראשונות שלפני הקריאה.
שבת קודש מטו"מ				אמנם חייבים לשמוע בקול ההורים ולעשות כל מה שהם אומרים, אבל אם הם אמרו לנו בטעות (ואולי אפי' בכוונה) לעשות דבר שאסור על פי התורה כגון שאמרו לבן לעשות מלאכה אסורה בשבת, אסור לעשות ואין לשמוע בקול ההורים במקרה כזה מכיון שכולנו מצווים לשמוע בקול ה', גם ההורים. אבל בשום פנים אין לפגוע/ להעליב את ההורים בגלל זה.
יום א' כט' תמוז				כאשר אחד ההורים עושה דבר שאסור לעשותו מהתורה, אסור לומר להם אתם טועים ואתם מתנהגים לא בסדר, אלא צריך לומר בעדינות, אבא נראה לי שהדין הוא כך וכך, והאבא כבר יבין לבדו.
יום ב' ר"ח אב				תשעת הימים – משנכנס אב ממעטין בשמחה, ונוהגים קצת מנהגי אבילות, האשכנזים מתחילים מר"ח והספרדים מתחילים רק ביום ראשון של השבוע שחל בו תשעה באב, אך חלק מהמנהגים הם מתחילים גם בר"ח כגון שלא לאכול בשר ולשתות יין (רק בשבת מותר).
יום ג' ב' אב				אחד התנאים שמאוד הקפיד על כיבוד אב ואם היה רבי טרפון שהיתה לו אמא זקנה והוא דאג וטיפל בה במסירות רבה מאוד. כל פעם שהיתה רוצה לרדת מהמיטה היה רבי טרפון כורע על ברכיו ונותן לאימו לדרוך על גבו בשביל שלא יהיה לה קשה לרדת או לעלות כל כך גבוה, את זה עשה אדם שהיה רב חשוב ומקובל בציבור אבל הוא לא התבייש ולא חשב שאין זה מכבודו לנהוג כך עם אימו.
יום ד' ג' אב				מסופר על רבי טרפון שפעם אחת נקרע סנדלה של אימו בזמן שהיתה בחצר, בא רבי טרפון ושם את כפות ידיו תחת רגלה של אימו וכך היא צעדה עד הבית, וכל זה בשביל שהיא לא תלך יחפה. פעם אחת חלה רבי טרפון ובאו חכמים לבקרו, אמרה להם אימו התפללו על רבי טרפון, בני, שהוא נוהג בי כבוד יותר מדאי, וסיפרה להם את המעשה, אמרו לה חכמים שהוא עוד לא הגיע אפילו לחצי ממה שצריך לעשות.
יום ה' ד' אב				עד כה דיברנו על בעיקר על מה שצריך לעשות אבל יש גם דברים שאסור לעשות, לדוגמא להפריע לאבא או אמא לישון וכולם מכירים את הסיפור על דמא בן נתינא שכל כך נזהר שלא להעיר את אביו.

בית ספר "מורשה" – ברכיה הלכה יומית

בס"ד תשס"ד

תאריך	הלכה יומית	תפילה	ברכת המזון ושאר הברכות	הלכתי עם ציצית	עזרה להורים מעשה טוב
יום ו' ה' אב	כתוב בגמרא שבזמן שאדם מצער את אביו ואימו אומר הקב"ה, 'פה עשיתי שלא דרתי ביניהם, כי אם הייתי דר עימם היו מצערים אותי. כלומר הקב"ה אינו רוצה לגור עם מי שמצער את הוריו. חמור ביותר מי שמתחצף אל הוריו, ויתר חמור				

				מי שמקלל או מדבר לא יפה אל הוריו, והכי חמור מי שחס ושלום מכה את הוריו.
שבת קודש דברים				שבת חזון - השבת שלפני תשעה באב נקראת שבת חזון, משום שקוראים בה הפטרה של פורענות "חזון ישעיהו" מתוך ספר ישעיהו..
יום א' ז' אב				שבוע שחל בו תשעה באב - גם הספרדים נוהגים בו אבילות, שלא להסתפר ולא לכבס, לא לובשים בגדים חדשים ולא שומעים מוזיקה (האשכנזים התחילו את מנהגי האבילות כבר ביז' בתמוז).
יום ב' ח' אב				ערב תשעה באב - חלק ממנהגי האבילות מתחילים כבר מהצהריים. בסעודה מפסקת אוכלים רק תבשיל אחד ויושבים על הארץ, יש נוהגים לאכול ביצה עם אפר. בלילה מתחיל הצום, הולכים לביכ"נ לתפילת ערבית ואחריה קוראים את מגילת איכה ואומרים קינות. אסור ללבוש נעלי עור.
ט' אב				תשעה באב - אסור ללמוד תורה, ורק דברים עצובים מותר ללמוד (כגון, מגילת איכה או אגדות החורבן)
יום ד' י' אב				בית המקדש נשרף עד סוף י' באב, לכן חלק ממנהגי האבילות ממשיכים עד י' באב. אין לאכול בשר ולשתות יין עד חצות היום והספרדים מחמירים לכל היום.
יום ה' יא' אב				רבו שמעון בן גמליאל אומר: "כל ימי הייתי מכבד את אבי ולא הגעתי לחלק אחד ממאה ממה שכיבד עשיו את יצחק אבינו, כי אני כשאני מכין אוכל לאבי ומביא לו, אני לובש בגדים ישנים כדי שלא ללכלך את הבגדים החשובים שלי, ואילו עשיו לבש את בגדיו היפים ביותר לפני שהביא אוכל לאביו.
יום ו' יב' אב				גם להורים יש חובה קטנה כלפי ילדיהם, הם צריכים להיות סבלניים וסולחניים לילדים בכדי שלא יכשלו חס ושלום במצוות כיבוד הורים.
שבת ואתחנן				שבע דנחמתא - החל משבת זו ובמשך 7 שבתות מתחילים לקרוא הפטרות של נחמה, לאחר תקופה ארוכה שהתאבלנו על החורבן. ההפטרות מתארות את מה שיהיה בע"ה כשהקב"ה יגאל את עם ישראל וישיבם לארצם.
יום א' יד' אב				לא רק את ההורים צריך לכבד. כתוב כבד את ודרשו חז"ל גם את אחיך הגדול, אבל בעצם צריך לכבד את כל האחים, גם הקטנים יותר. גם את הסבא והסבתא חייבים לכבד.
יום ב' טו' באב				טו' באב - בזמן בית המקדש היה זה יום של שמחה, בנות ישראל היו יוצאות למחולות בכרמים, והבחורים מצאו להם אישה והתחתנו, בתאריך זה אירעו מספר דברים שמחים בעם ישראל, כגון: שפסקו דור המדבר למות (לפני הכניסה לארץ).
יום ג' טז' אב				אמנם עיקר מצוות הכיבוד היא להורים אבל יש חובת כיבוד גם למי שאינו במשפחה, מצוות "והדרת פני זקן", לדוגמא לתת להם מקום באוטובוס אם אין איפה לשבת לעזור להם לסחוב דברים, לשוחח איתם ובודאי של לצחוק עליהם.

ויש גם חובה לכבד את המורים

בית ספר "מורשה" – ברכיה הלכה יומית

בס"ד תשס"ד

תאריך	הלכה יומית	תפילה	ברכת המזון ושאר הברכות	הלכתי עם ציטת	עזרה להורים/מעשה טוב
יום ד' יז' אב	למדנו על מצוות כיבוד אב ואם על חשיבותה וכיצד לקיימה, אולם לא מספיק רק ללמוד, צריך גם לקיים ולא תמיד זה קל. כולנו צריכם לחשוב כיצד אנו יכולים לשפר ולהתחזק במצווה חשובה זו ששכרה מרובה מאוד אבל אנו עושים את המצווה לא על מנת לקבל פרס.				
יום ה' יח' אב	נאמר בתורה "מפני שיבה תקום והדרת פני זקן ויראת מאלוהיך אני ה'" מכאן אנו לומדים שעלינו לנהוג כבוד בזקנים, וכתוב במדרש שהקב"ה חלק כבוד לזקנים, וכן כתוב ששאלו את שלמה המלך מה לעשות כדי לזכות בעולם הבא ענה להם "כל שכנגד זקניו כבוד" כלומר מי שיכבד זקנים הוא בן עזה"ב				
יום ו' יט' אב	מפני שיבה תקום - אחד מהדברים שצריך לעשות זה לקום כאשר אדם זקן מגיע או כאשר מגיע רב ובזה אנו חולקים להם כבוד. כמו כן כאשר אנו נוסעים באוטובוס ועולה לאוטובוס אדם מבוגר או אישה בהריון או אדם חולה ואין להם היכן לשבת, אנו צריכים לקום ולתת להם לשבת במקום שלנו, כי לנו יותר קל לעמוד.				
שבת קודש עקב	הזיקנה זה דבר טבעי שכולנו נגיע אליו בעזרת ה', כאשר אדם זקן הוא נחלש מבחינה גופנית וקשה לו לעשות דברים שאנו כצעירים קל לנו, ולפעמים הוא גם נחלש קצת מבחינה נפשית ושכלית, הוא שוכח דברים הוא מדבר לפעמים לא ברור ולא דברים של טעם. אנו צריכים להזהר שלא לצחוק אלא להיפך לכבד ולעזור, לבוא ולשמח את הקשישים שנמצאים הרבה זמן לבדם, לעזור להם לעשות דברים שקשה להם לעשות (כגון לסחוב סלי קניות או ללכת למכולת במקומם, לעזור להם לאכול וכל דבר שצריך לעשות (תלוי בזקן). ובע"ה כמו שאנו נכבד, נשמח ונעזור לקשישים כעת, כך גם יתייחסו אלינו כשאנו נהיה קשישים.				
יום א' כא' אב	"את ה' אלוהיך תירא"- חז"ל דורשים מהמילה את שזה לרבות תלמידי חכמים, כמו שיראים מה' כך צריך לירא (לא פחד אלא הערכה וכבוד) מת"ח, ובמסכת אבות כתוב "הוי מתאבק בעפר רגליהם" (של התלמידי חכמים) ולכבד ת"ח זו מעלה גדולה וחס ושלום אסור לבזותו, וכבר הזכרנו שצריך לעמוד כאשר מגיע רב, וכן אסור לקרוא לו בשמו אלא צריך לומר הרב.				
יום ב' כב' אב	חז"ל אומרים "חייב אדם בכבוד רבו יותר מכבוד אביו כי אביו הביאו לעולם הזה, ורבו מביאו לעולם הבא" (על ידי הזכויות שיש לנו מלימוד התורה), אמנם בימינו ב"ה גם ההורים לומדים עם ילדיהם ומביאים אותם גם לעולם הבא לכן כבודם קודם. רואים אנו כמה צריך להקפיד בכבודם של מי שמלמדים אותנו, המורים שלנו (בכל המקצועות), צריך לשמוע בקולם ובטח שלא להתחצף אליהם, או לצעוק עליהם. וגם כאשר אנו חושבים שהמורה טועה קודם צריך לשמוע לו ואח"כ לבוא ולהעיר בכבוד.				
יום ג' כג' אב	הכנסת כלה ולשמח חתן וכלה מצוות מיוחדת זה לעזור לחתן ולכלה שיהיה להם כסף ודברים לחתונה וזה מה שאנו אומרים בכל בוקר "והכנסת כלה", וישנם סיפורים רבים על אנשים צדיקים שנתנו כמעט את כל רכושם על מנת שהחתן והכלה יוכלו להתחתן בשמחה ולא יהיו עצובים. עדיף לתת הצדקה למישהו שאנו מכירים וסומכים עליו שהוא יעביר את הכסף רק למי שזקוק באמת.				

יום ד' כד' אב	מצווה נוספת, לשמח חתן וכלה, וכתוב בגמרא שמי שמשמח חתן וכלה כאילו בנה חורבה מחורבות ירושלים, ואפילו הקב"ה בעצמו שימח את אדם ואת חוה בזמן חתונתם. לכן מי שמגיע להמנונה במשפחה או כל המנונה אחרת צריך לזכור שהעיקר זה לא השולחני עם האורל אלא לרקוד ולשמח לפני החתן				

בית ספר "מורשה" – ברכיה הלכה יומית

בס"ד תשס"ד

תאריך	הלכה יומית	תפילה	ברכת המזון ושאר הברכות	הלכתי עם ציצי	עזרה להורים למעשה/טוב
יום ה' כה' אב	צדקה התורה מצווה אותנו בכמה מקומות על מצוות צדקה ועל עזרה לנזקקים (גר, יתום ואלמנה), והתורה גם אומרת במפורש- "לא תאמץ את לבבך ולא תקפוץ את ירך מאחריך האביון", כלומר אסור לנו להתעלם מעני שבא לבקש צדקה ואנו חייבים לעזור לו ואפילו במעט, אמנם אם יש עני שכבר נתנו לו צדקה היום ואנו רואים אותו שוב עוד כמה פעמים, אין צורך לתת כל פעם צדקה.				
יום ו' כו' אב	פעם בא אדם רשע לרבי עקיבא ושאל אותו אם הקב"ה אוהב את העניים מדוע הוא מבקש מכם לתת להם צדקה ולא עוזר להם בעצמו? ענה לו ר"ע שה' רוצה גם לעזור לנו ולזכות אותנו במצוות צדקה ועל ידי כך ניצל מדין גיהנום. ואכן הצדקה מצילה ממוות, ודוחה גזירות רעות, וכמו שאנו אומרים בימים נוראים "ותשובה ותפילה וצדקה מעבירין את רוע הגזירה".				
שבת קודש ראה	חכמים אומרים "גדול המעשה יותר מן העושה" וכוונת משפט זה: גדול גבאי הצדקה שאוסף כסף מן האחרים וגורם להם לעשות צדקה ["מעשה" = גורם לאחר לעשות], יותר מן העושה- מנותן הצדקה בעצמו. ולכן אם יש לכם הזדמנות לעזור באיסוף מזון או ממון למען עניים, תדעו שזו זכות גדולה.				
יום א' כז אב	בנתינת צדקה יש משהו מיוחד, במקום שיהיה לנו פחות כסף כי נתנו חלק לצדקה, יהיה לנו לבסוף יותר. וכך אומרים חז"ל: "עשר תעשר- עשר בשביל שתתעשר".				
יום ב' כט' אב	כשנותנים צדקה לעני, צריך לעשות זאת בסבר פנים יפות ובשמחה ולא בפנים חמוצות, ומי שמדבר עם העני מעודדו ומשמחו זה חשוב הרבה יותר מנתינת הכסף.				
יום ג' ל' אב	טוב לתת צדקה לפני התפילה, שנאמר "אני בצדק אחזה פניך", בצדק= בצדקה, לאחר שאתן צדקה, אחזה פניך= בתפילה. ונהגו לתת צדקה בזמן אמירת ויברך דוד שבפסוקי דזמרא. אין לתת צדקה בזמן קריאת שמע ובטח שלא בזמן תפילת עמידה.				
יום ד' ר"ח אלול	"עניי עירך קודמים", לכן עלינו לדאוג לקרובי משפחה נזקקים או לאנשים שבשכונתנו. לדאוג למשפחות שבמצוקה מהישוב שלנו, אם יש, אבל צריך לעשות זאת בלי לבייש אותם.				

יום ה' ב' אלול	כל אדם מישראל מחויב לתת צדקה ואפילו עניים צריכים לתת קצת לעניים אחרים. ילדים שאין להם כסף מעצמם, לא חייבים לתת צדקה אבל רצוי מאוד לקיים מצוה זו ולכן ראוי שתבקשו מההורים קצת כסף בשביל לתת צדקה, ובמיוחד כשאתם רואים עני ברחוב			
יום ו' ג' אלול	יום פטירתו של הרב אברהם יצחק הכהן קוק זצ"ל, המכונה הראי"ה (=ר' אברהם יצחק הכהן). הרב קוק היה רבה של יפו, לאחר מכן רבה של ירושלים, ולבסוף הרב הראשי הראשון של ארץ ישראל. הרב קוק היה אדם שגם היה תלמיד חכם עצום וגם בעל חסד גדול מאוד, הוא היה אוהב מאוד את כל הבני אדם, והשתדל מאוד לקרב אליו את החלוצים החילוניים.			
שבת קודש שופטים	הנותן צדקה לא יתפאר בצדקה שנותן. כשנותנים צדקה ראוי לתת ביד ימין, וכן בכל שאר המצוות ראוי לאחוז בימין.			

בית ספר "מורשה" – ברכיה הלכה יומית

בס"ד תשס"ד

תאריך	הלכה יומית	תפילה	ברכת המזון ושאר הברכות	הלכתי עם ציצי	עזרה להורים /מעשה טוב
יום א' ה' אלול	המדרש מספר שאנשי סדום היו עשירים מאוד והם פחדו שאנשים שבאים מבחוץ ומתארחים בעירם יגמרו את כספם לאט לאט ולכן הם גזרו שאסור להכניס אורחים לבית ושאסור לעזור ולתת מזון לאף אורח. אבל אנו בני אברהם אבינו גומלי חסדים וכלשון הרמב"ם- "חייבין אנו להזהר במצות צדקה יותר מכל מצות עשה, שהצדקה סימן לצדיק זרע אברהם אבינו שנאמר כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו לעשות צדקה, ואין כסא ישראל מתכונן ודת האמת עומדת אלא בצדקה שנאמר בצדקה תכונני, ואין ישראל נגאלין אלא בצדקה שנאמר ציון במשפט תפדה ושביה בצדקה..				
יום ב' ו' אלול	מסופר על אנשי סדום כשבא עני לעירם, כל אחד היה נותן לו מטבע שרשום עליו שמו, אבל לא היו נותנים לו מזון, אותו עני היה נשאר רעב ולא עזרו לו כל מטבעות הזהב שהיו לו (כי אף אחד לא הסכים למכור לו מזון), לאחר שלושה ימים העני היה מת מרעב, וכל אחד מאנשי סדום היה בא לקחת את המטבע שלו בחזרה. בימינו ב"ה אין בעיה כזו ותמיד אפשר לקנות מזון עם הכסף, אבל גם בימינו יש מצווה גדולה יותר לתת דווקא מזון כי בכך אנו חוסכים לעני לטרוח ולהשיג מזון (וגם ישנם כאלה שמתביישים לקבל כסף אבל מוכנים לקבל אוכל), ולכן יש בימינו מהרבה מקומות שמחלקים מזון למשפחות נזקקות לפני שבתות וחגים וישנם בתי תמחוי (= מסעדה לעניים) ששם נותנים לעניים ארוחות חמות בכל יום.				
יום ג' ז' אלול	מעשר כספים - יעקב אבינו אומר לה' "וכל אשר תתנו לי עשר אעשרנו לך" ומכאן למדו חז"ל שכמו שיש מצווה להפריש תרומות ומעשרות מפרי האדמה (לכהן ללוי ולעני) כך יש מצווה להפריש עשירית מהכסף לצדקה, יש הרבה דעות שאין זו מצווה ממש מהתורה אלא רק הנהגה טובה שראוי לקיימה, ולכן רצוי שמי שקיבל כסף או שעבד והרוויח כסף, להפריש עשירית ממה שקיבל או מהרווחים לעניים אבל לעשות זאת בלי נדר (כלומר לא להתחייב שמעכשיו הוא נותן מעשר כספים כי זה קשה מאוד ולא כל אחד מסוגל לתת כל כך הרבה כסף משלו לצדקה, אבל להשתדל צריך).				

יום ד' ה' אלול	הרמב"ם כותב: כל מי שאינו צריך ליטול ומרמה את העם ונוטל אינו מת מן הזקנה עד שיצטרך לבריות. לצערנו יש היום הרבה רמאים שעושים עצמם כעניים או אנשים שמסוגלים לעבוד אבל מעדיפים לאסוף צדקה כי זה יותר נח. מכיוון שאנו לא יודעים מי רמאי ומי עני באמת, אנו צריכים לתת לכל מי שמבקש, סכום קטן. ועדיף שעיקר הצדקה תינתן למשהו שאנו מכירים או שבדקנו ואנו יודעים שהוא באמת נזקק והכי טוב לתת לגבאי צדקה (אם אנו מכירים אותו ויודעים שהוא אדם ישר) כי הוא בודק ויודע מי עני באמת.			
יום ה' ט' אלול	מתן בסתר - אחד הדברים הקשים בצדקה הוא שהעני מתבייש ממי שנתן לו כסף ולכן הכי טוב לתת בסתר כלומר שאני לא אדע למי נתתי והעני לא ידע ממי הוא קיבל (וכך הוא לא יתבייש ממני, כי שנינו לא יודעים), ואפשר לעשות זאת על ידי קופת צדקה או גבאי צדקה. [בתנאי שאנו סומכים על הגבאי, ובקופה אנו יודעים מי אוסף את הכסף, ואנו סומכים עליו].			
יום ו' אלול	לסיום נושא הצדקה נביא את דברי הרמב"ם על שמונה מעלות שיש בצדקה זו למעלה מזו, כלומר הרמב"ם מונה מהי הדרך הכי טובה לתת צדקה ומה פחות מזה וכך הלאה, 8 מדרגות. 1. מעלה גדולה שאין למעלה ממנה זה המחזיק ביד ישראל שמך (נהיה עני) ונותן לו מתנה או הלואה או עושה עמו שותפות או ממציא לו מלאכה כדי לחזק את ידו עד שלא יצטרך לבריות לשאול.			

בית ספר "מורשה" – ברכיה הלכה יומית

בס"ד תשס"ד

תאריך	הלכה יומית	תפילה	ברכת המזון ושאר הברכות	הלכתי עם ציצית	עזרה להורים מעשה טוב
שבת קודש כי תצא	המשך דברי הרמב"ם: 2. פחות מזה הנותן צדקה לעניים ולא ידע למי נתן ולא ידע העני ממי לקח... וקרוב לזה הנותן לתוך קופה של צדקה, ולא יתן אדם לתוך קופה של צדקה אלא אם כן יודע שהממונה נאמן וחכם ויודע להנהיג כשורה. 3. פחות מזה שידע הנותן למי יתן ולא ידע העני ממי לקח, כגון גדולי החכמים שהיו הולכין בסתר ומשליכין המעות בפתחי העניים.				
יום א' יב' אלול	המשך הרמב"ם מאתמול: 4. פחות מזה שידע העני ממי נטל ולא ידע הנותן, כגון גדולי החכמים שהיו צוררים המעות בסדיניהן ומפשילין לאחוריהן ובאין העניים ונוטלין כדי שלא יהיה להן בושה. 5. פחות מזה שיתן לו בידו קודם שישאל. 6. פחות מזה שיתן לו אחר שישאל. 7. פחות מזה שיתן לו פחות מן הראוי בסבר פנים יפות. 8. פחות מזה שיתן לו בעצב.				
יום ב'	למדנו הלכות רבות על כיבוד הורים ומורים ועל צדקה וגמילות חסדים אך העיקר שניישם את מה שלמדנו, ונהיה תמיד רק גומלי חסדים ולא נגמלים.				

					יג' אלול
				אחת השאלות הראשונות ששואלים את מי שנפטר ונשמתו עולה למרום היא, האם קבענו עיתי לתורה, כלומר באם היה לנו זמן קבוע בכל יום שלמדנו בו תורה. כל הכבוד למי שהתמיד ולמד עד היום, אם בשתי הלכות אפשר לקבל עולם הבא, אז זכינו ב30 עולם הבא (למדנו 60 הלכות).	יום ג' יד' אלול

אישור ההורים:

אנו מאשרים שבנינו/ ביתנו _____ למד/ה והשלים/מה בכל יום את כל מה שכתוב בטבלה.
חתימה: _____.